

'Türkiye bir yerde tıkandı, sorunu tespit birliği şart'

Sadece bugünkü siyasal ve finansal istikrarsızlık ortamından bahsetmiyoruz... Sorunumuz daha derinlere iniyor. Sizi biraz daha geniş vizyonla, günlük ortamdan sıyrılarak, farklı düşünmeye davet ediyorum. Yarın yapılacak, 13. Sanayi Kongresi öncesi İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan ile bunları konuştuk. Bahçivan, "Türkiye tıkandı ve sorunu çözmek için teşhis mutabakatı şart..." diyor.

VOLKAN AKI İLE İŞTEN SOHBETLER

volkan.aki@dunya.com

Son yıllarda düzenlenen birçok kongre ve konferansın farklı bir şey ortaya koymaması beni gerçekten üzüyor. O yüzden İSO'nun geçen yıl başlatığı, yarın yapılacak kongreye devam edeceği 'konsepti' önemsiyorum... Finlandiya eğitim modeli, sanatçılar, oyuncular hatta Prof. Ali Nesin bile var... Konusu, 'Vasatlıktan Çıkış İçin İnsan ve Kültür' içeriği enine boyuna değerlendirmeyeceğim. Beni ilgilendiren birleştiren "farklı düşünmeyi" teşvik etmesi. Çözümü, ilhamı ve heyecanı yakalamak gerekli. Siyasal, ekonomik, toplumsal sorunlarımızın içinden çıkamayacağımız yoksa... Evet İSO Başkanı Erdal Bahçivan'ın da altını çizdiği gibi, kritik ve tehlikeli bir noktaya geldik. Nasıl bir ülke olacağız? Vasatlar kategorisinde, sorunlarını kanksamış umutsuz bir ülke mi, yoksa geleceğe yönelik çemberi kuran bir ülke mi? Lütfen farklı düşünelim... Hatta aykırı düşünmemiz, ilham yaratmamız gerekiyor. Eğitim modelinden başlayarak tüm yapıyı, değiştirmemiz gerekiyor. Benim de pek çok defa yazdığım, bizi kimeren 'vasatlıktan' kurtulalım... Erdal Bahçivan ile yaptığım sohbeti bu açıdan, her zaman yazdığım şekildedeki farklı bir tarzda karşılıklı görüş alışverişini de aktarmaya çalışacağım...

'BÜTÜNSEL DÖNÜŞÜM ÖNEMLİ'

Konu şu ki; spordaki başarısızlıkla, inovasyondaki eksiklik ya da ekonomik istikrarsızlığın sebebi aynı... Ama bunun şöyle bir pozitif tarafı da var. Temeli değiştiren hepsini de birden düzeltmiş oluyoruz... İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan ile konuya buradan başladık...

Her alanda bir vasatlıktan söz edebiliriz galiba... Görüntü bu açıdan bakınca hiç iyi görünmüyor bana...

Artık tek başlı bir başarı hikâyesi yok dünyada. Bugün baktığımız zaman tek bir konuyu çözmüş de diğerlerini idare etmiş ülke yok. Ekosistem mantığıyla doğru şeyleri yaptığımızda, hücrenin tüm birimlerini günclediriyor. Yani orada bir şeyi başardığımız zaman zaten mutlaka öteki alana da bir şekilde sirayet ediyor. Dünyadaki sıralamalara bakın, her türlü konuda ilk 25-30'a giren ülkeler hemen hemen aynı. Yani ilk 10'da olup da bir başkonda 90'ncı olan, 100'üncü olan yok. Bir ülke sporda, kültürde, sanatta hatta trafiğin düzeninde, bunlardan herhangi birinde 15'inci ise diğerinde 23'üncü.

Ama 80'inci değil. Onun için bu tam bir hücre yapısı gibi... Sağlıklı yapı varsa o sizin diğer tüm katmanlarınızda da aynı şekilde etki yapıyor. Ve bu giderek daha da güçleniyor. Ya da tam tersi tabii...

'FİNANSA ÇOK FAZLA TAKILYORUZ'
Bugün günlük hareketlerden konuşmak istemiyorum... Ama sizin eklemek istediğiniz bir şey var mı?
Yarın Türkiye'ye 5 milyar dolar para girer, dolar 2.80'e düşer. Yani para oyunlarıyla, finans oyunlarıyla tamam, günü çok güzel kurtarıyorsunuz da yani o edebiyat fakültesindeki öğrencinin sorunu çözemiyorsunuz. Temel olay o. Yani üniversitedeki çocuğun hayalini olumlu hale getirmekti olay... Finans çok takılıyor. Yani günlük hayatın bir parçası olarak en önemli söyleyebileceğimiz o...
Sadece Türkiye'nin değil, dünyanın da sorunu aslında. Yani finans oyunları dünyadaki reel ekonominin çok önüne geçti.

HER ŞEY İNSAN İLE BAŞLIYOR

Toplumsal bir dönüşümden bahsetmeliyiz diye düşünüyorum o zaman...

Şimdi tabii, her şey insan. Yani biz de zaten insanı çözmeden, insanın farkındalığını ortaya çıkarmadan ne sanayinin ne Türkiye ekonomisinin ne de Türkiye'nin bütünsel kalkınma dediğimiz yapısının gelişmeyeceğinden yola çıkarak hareket ediyoruz. Yani geçen sene çok güzel bir söylem ortaya çıktı: Bütünsel Kalkınma. Bütünsel kalkınmayı da oluşturacak olan temel öge, insanımızın dolayısıyla eğitim sisteminin dönüştürülmesi. Maalesef mevcut eğitim sistemiyle Türkiye'nin çok övündüğümüz, demografik şansımız diye gördüğümüz insan altyapımızın, bizi arzu ettiğimiz seviyeye çıkarılması çok kolay gözüküyor.

Türkiye'de toplumsal dönüşümü eğitime sağlamak, kalkınmayı gerçekleştirmek için kamuda hızlı bir dönüşüm ve değişimi nasıl sağlamak lazım?

Mevcut bürokratik anlayışla, mevcut bürokratik performans mantığıyla Türkiye'nin rekabet gücünü oluşturması çok zor. Yani bugün ülkenin büyümesi noktasında belirlenen hedefin üç tane sac ayağı var. Birincisi siyasetçi, ikincisi özel sektör, üçüncüsü kamu-bürokrasi...

Bunları birlikte başaramadığımız zaman, eğitim sistemimizi siz rekabet unsurlu bir modele dönüştürmediğiniz zaman ne yaparsanız yapın bir yere gitmeniz mümkün değil. Siyasetçinin çok yorulduğunu söylüyoruz. Niye Türkiye'de siyasetçi çok yoruluyor? Çünkü siyasetçi bir yerde tıkanan veya kendisiyle özel sektör arasındaki hızı yeterli kadar kavrayamamış olan bürokratin sübvansiyonu ya da sürekli katalizör olarak çalışma noktasına geliyor. Yani bir yerde siyasetçinin en temel görevi vizyon koymaktan daha öteye özel sektörle birlikte paylaşmış olduğu vizyonun çözümü noktasında aksayan bürokrasi...

RUH HALI KÖTÜ

İş dünyasında da teknolojiye, markaya, sürdürülebilirliğe yatırım yeterince önemsenmiyor... Çünkü nihayetinde sizin o eforunuzu açmayan, size o bütünsel bakış açısını oluşturmayan bir ekosistemin içinde olduğunuz zaman bir yerden sonra artık motivasyonunuzda ciddi anlamda bir törpülenme başlıyor. Ve son 4-5 yıldır ruh hali ne yazık ki bu... Bu ruh halinin içinde de ancak sadece mevcudu mümkün olduğu kadar koruyabilen, belli bir ölçüde onu geliştirebilen bir yapıdayız.

'PARTİ HEDEFLERİ HEP İÇSEL'

Seçime yaklaşılıyor, partilerin seçim beyanmelerinde ekonomi yaklaşımları nasıl değerlendiriyoruz?
Bugün artık benim dünya sıralamasında asıl temelde çözmeye gereken noktalara ne kadar katkı sağlayacaklar bu önemli. İşte 21 tane göstere var. İnovasyon ölçüğü var, altyapı ölçüğü var, hukuk ülkesi olma özelliği

var, eğitim kaliteniz var... Yani asıl bunlar ön plana çıkmalı. Bugün artık Türkiye'yi yönetecek olan aday, tüm siyasetçilerin hedef göstermesi gereken, ben görev sürem sonunda Türkiye'yi dünya klasmanındaki şu, şu, şu noktalarda şurada suraya taşıyacağım. Yani 50 ise 40'a çıkaracağım, 38'e çıkaracağım. 60'a 39'a çıkaracağım. Yani dünya liginde

bu performans boyutumuzu ortaya koyacak birtakım somut hedefler ki bunların hepsinin çok kıymetli çalışmaları var. Yani bunlarla ilgili hedeflerdir. Küçük ya da büyük somut hedef önemli... Türkiye için anlam taşıyacak olan bu artık. Ama ne yazık ki hiçbir siyasi partide böyle bir boyut göremiyoruz. Hâlâ hedefler, hep çok içsel.

tik anlayışı çözmeye yönelik bir efor harcamaya doğru gidiyor. Bu sürdürülebilir bir model değil.

BİR YIL SÜRECEK TIKANMA DEĞİL

Bizim toplumsal olarak bir düşünce devrimi, dönüşüm devrimi yaratmamız gerekiyor. Ben böyle tanımlıyorum sizin söylediklerinizi...

Evet ve kamunun da kesinlikle içinde olduğu bir dönüşüm... Yani o gelişime yapının tüm hücreleri nasıl ayak uyduracak, model nasıl sağlıklı olacak hem felsefi hem de organizasyonel değişim ihtiyacı var Türkiye'ye'nin.

Peki, o zaman sizce geleceğe dönük olarak bizim nereden başlatmak lazım?

Mevcut durumla ilgili herkesin artık teşhis mutabakatını sağlaması gerekiyor. Şu anda işte kimisi orta kelime tuzaga diyor, kimisi teknoloji tuzaga diyor. Buna farklı farklı isimler konabilir ama önemli olan nihayetinde Türkiye gelip bir yerde tıkandı. Bunu kabul etmemiz lazım. Şu anda Türkiye 2002-2011 arasında, hakikaten dönüşümün gaytayı izlediği bir gelişme yaşad, bir ekonomik büyüme yaşadı. Yüzde 5 ile 8 arasında bir büyüme, gelirimiz 200 milyar dolardan 800 milyar dolara çıktı. Bunla-

rın hepsi güzel ve alkışlanacak bir başarıydı. Siyasal istikrar ve finansal istikrarın beraberinde geldi bunlar... Ama görüyoruz ki son 3-4 yıldan beri artık bir tıkanma var. Yani bunun bir yıllık bir tıkanma olmadığını da çok net bili. Artık bir yerde dönüp duruyoruz.

'YENİ BİR HİKAYE YAZMAMIZ LAZIM' Belki tamamen yerli sanayiye kaybedeceğiz, sadece bir pazar haline geleceğiz, gibi geliyor bana eğer böyle devam edersek...

Türkiye ya bununla yaşamayı kabul edecek, yıllık yüzde 2-2.5'lük bir büyüme... Cari açığı kabullenilen bir yapı... Sanayiden, yüksek teknolojiden kopmuş olan bir toplum. Bir vasatlık yani... Vasatlık bu... Ya da diyebiliriz ki; yok artık bu model görevini bitirdi. Bize yeni bir hikaye lazım. Bizi 20-25 bin dolarlara, Türkiye'yi gerçek anlamda 'şampiyonlar ligi'ne taşıyacak olan hikaye budur... Zaten toplum bunda mutabakat sağlayıp, 'şampiyonlar ligi'ne çıkarmak noktasındaki kararını verdiği zaman bu oyun başka bir oyuna dönüşür. İşte bunun için de buradaki bir mutabakat gerekiyor. Onun için neçizane, kendimiz adına bu mutabakatın güçlenmesi noktasında bir davetیه çıkarmak istiyoruz

ve bunun olmasını da imkân dışı bir şey olarak görmüyoruz. Umutumuz var ki zaten böyle bir heyecanlı toplumu böyle bir mutabakata davet ediyoruz. İnşallah bu davetimiz toplumsal bir mutabakat kabulü görüp de diğer katmanlarında da bir heyecan yaratır. Kararlı olduğumuz zaman bu işlerin artık 20-30 sene filan süreceğini düşünmüyoruz. Yani kararlı olursak bunlar 5-10 sene içinde kendilerini ortaya koyabilecek olan imkanları da sunacaktır ki Türk insanına güvenmek için endişeli olmamız lazım.

Bugün örneğin Türkiye'nin bir sanayi stratejisi yok. En basitinden buradan başlayalım desek en azından? Buradan ihtiyaç olan eğitimlere yönelmek doğru olacaktır... Zaten eğitim stratejimiz yok. İnsanın öyle garipsediği örnekler görüyoruz ki. Şimdi tabii Finlandiya'nın en önemli başarısı öğretmen kalitesi... İncelediğimiz örnekler içinde hakikaten öğretmen kalitesinin yüksekliği önemli. Yani şimdi Türkiye'de, bir edebiyat öğretmeni okulu bitirmiş olan bir genç 5 yıldan beri öğretmen olmak için sıra bekliyor. Düşünebiliyor musunuz? Ve siz hâlâ her sene edebiyat fakültesine binlerce öğrenci alıyorsunuz...

Erdal Bahçivan

**Istanbul Sanayi
Odası Yönetim
Kurulu Başkanı**

Ekonomik bilgi hazinesine bir katkı

Sanayimizi temsil eden en büyük sivil toplum kuruluşu olan **Istanbul Sanayi Odası (ISO)**, sanayi sektörünün faaliyet koşullarının ölçülmesine yönelik; en hızlı ve güvenilir bir öncü gösterge konusunda, 1 Eylül'de tarihi bir adım attı. Satınalma Yöneticileri Endeksi-PMI'nin ülkemizde hesaplanması ve her ay sanayicilerimiz ve ekonomi kamuoyuyla paylaşılması konusunda, bir dünya markası olan Markit Economics ile birlikte çalışma amacıyla bir iş birliğini kurmuş bulunuyoruz. İşte bu iş birliği aracılığıyla, söz konusu araştırma **ISO** çatısı altında, üç yıl boyunca, her ay **ISO** Türkiye-PMI İmalat Sanayi Raporu adıyla açıklanmaya başladı.

Bununla birlikte yine yapmış olduğumuz bu iş birliği sonucunda; Türkiye'de ilk, dünyada ise sadece birkaç şehir için yapılmakta olan bir şehir PMI'ını, **ISO** İstanbul-PMI İmalat Sanayi Raporu adıyla açıklamaya başladık. **ISO** olarak her platformda, ekonomimizin gelişimi için teknoloji ve katma değer yaratan bir üretim hedefine vurgu yapıyoruz. Bunun için de bilginin ne kadar kıymetli olduğunu biliyoruz.

Markit Economics'in, global bir marka olarak kendisini kanıtlamış olan bu çalışması ile iş birliği yapmayı, Türkiye'nin teknoloji ve katma değer üreten bilgi toplumu olma çabalarına önemli bir katkı, **ISO**'nun da sanayimize karşı olan tarihi sorumluluğu ve misyonu olarak görüyoruz.

Öte yandan PMI İmalat İstanbul endeksini ölçmeye ve yayımlamaya başlamamızın arkasındaki en önemli gerekçe ise, ülkemizin milli gelirinin dörtte birini, toplam ihracatının yarıya yakını ve sanayi üretiminin de yüzde 40'a yakını gerçekleştiren amiral gemi İstanbul'un sanayi üretimindeki iştahını diri tutuyor. Türkiye'nin kalbi ve ekonominin lokomotifini İstanbul, açıklanacak PMI verileriyle birlikte Türk sanayisinin barometresi olma niteliğini de pekiştirmiş olacak. Sonuç olarak; PMI Türkiye ve İstanbul endeksleri, imalat sanayi ve genel ekonomik büyüme performansı hakkında kaliteli, hızlı, taze ve güvenilir bilgi sunarak hem Türkiye genelinde ekonomik aktörlerin, hem de özel olarak İstanbul sanayisinin ve **ISO**'nun stratejik kararlarını daha hızlı ve sağlıklı almalarına önemli bir destek sağlayacak.

17 bin ISO üyesi Vodafone ile 'dönüşecek'

VODAFONE Türkiye ile **İstanbul Sanayi Odası** (ISO), oda üyesi 17 bin firmanın ortalama yüzde 56 olarak belirlenen dijitalleşme endeksini artırma hedefiyle iş birliği yaptı. İşbirliği süresince Vodafone, ISO üyelerinin dijital koçluk sürecini üstlenecek ve yıl içinde gösterilen gelişim, üye firmalara ara değerlendirme raporları ile sunulacak. Vodafone Türkiye CEO'su Gökhan Ögüt, 'Yarına Hazırım Platformu'yla işletmeleri yarına hazırlayacak çözümler geliştirdiklerini bildirdi. Ögüt, ISO üyelerinin dijitalleşmesi için son derece önemli bir iş birliğine imza attıklarını aktardı.

Gökhan Ögüt

Erdal Bahçivan

Sanayi için önemli

ISO Başkanı Erdal Bahçivan ise dijitalleşmenin her alanda olduğu gibi sanayide de önem taşıdığını anlattı. Hızla dijitalleşen dünyada sanayi kuruluşlarının da geleceğe hazır olması ve daha yüksek performans için dijital teknolojilere yönelmesi gerektiğinin altını çizen Bahçivan, "Dijitalleşmenin özellikle iş yapış biçimlerini değiştirerek sanayide de dönüşümün öncüsü olacağına inanıyoruz. Bu inançla, üyelerimizin yarının dijital dünyasına hazırlanabilmesi için gereken desteği vermek üzere Vodafone ile işbirliği yapıyoruz" diye konuştu.

İ VODAFONE, 17 BİN FİRMAYA DERMAN OLUYOR ISO'yu dijitalleştirecek

Vodafone Türkiye ile İstanbul Sanayi Odası (ISO), Oda üyesi 17 bin firmanın ortalama yüzde 56 olarak belirlenen dijitalleşme endeksini artırma hedefiyle iş birliği yaptı. Vodafone, ISO ile olan iş birliğini 8

Ekim'de Haliç Kongre Merkezi'nde 13'üncüsü gerçekleştirilecek Sanayi Kongresi'ne verdiği destekle de sürdürecektir. Vodafone Türkiye Üst Yöneticisi Gökhan Öğüt, "ISO üyelerinin dijitalleşmesi için son derece

önemli bir iş birliğine imza attık" derken, ISO Başkanı Erdal Bahçivan, "Dijitalleşmenin özellikle iş yapış biçimlerini değiştirerek sanayiye de dönüşümün öncüsü olacağına inanıyoruz" ifadelerini kullandı.

17 BIN FİRMANIN DİJİTALLEŞME ENDEKSİ YÜKSELECEK

Vodafone ile ISO'dan dijital iş birliği

Vodafone Türkiye ile İstanbul Sanayi Odası (İSO), oda üyesi 17 bin firmanın ortalama yüzde 56 olarak belirlenen dijitalleşme endeksini artırma hedefiyle işbirliği yaptı. Vodafone açıklamasına göre, işletmelerin dijital haritasını çıkararak ihtiyaçlarını belirlemek ve büyüme hedeflerine katkı sağlayacak çözümler geliştirmek üzere "Yarına Hazırım Platformu"nu geliştirdi.

Vodafone CEO'su Gökhan Öğüt, Vodafone olarak, dijitalleşmenin yenilikçi ve dönüştürücü gücüyle, geleceğin dünyasında belirleyici olacağına inandıklarını belirtti. Öğüt, bu doğrultuda hizmete aldıkları "Yarına Hazırım Platformu"yla işletmeleri yarına hazırlayacaklarını söyledi. İSO Başkanı Erdal Bahçivan ise dijitalleşmenin sanayide de önem taşıdığını anlattı.

Vodafone sanayicileri yarına hazırlayacak

İŞLETMELERİN dijital haritasını çıkararak ihtiyaçlarını belirlemek ve büyüme hedeflerine katkı sağlayacak çözümler

geliştirmek üzere Yarına Hazırım Platformu'nu geliştiren Vodafone Türkiye, sanayicileri dijital geleceğe hazırlamak amacıyla **Istanbul Sanayi Odası (ISO)** ile stratejik bir işbirliğine imza attı. İşbirliği kapsamında, **ISO** üyesi 17 bin firmanın ortalama %56 olarak belirlenen dijitalleşme endeksinin, Vodafone tarafından hazırlanan dijital harita ile sunulacak teknoloji çözümleri sayesinde artırılması hedefleniyor.

ISO ÇÖZÜM ARIYOR

ISO'ya üye firmalar üzerine yapılan araştırmalarda, çoğunluğunun verimi artıracak dijital çözümler kullanmadığını gösteriyor.

Buna göre, her 10 işletmeden 8'inin müşteri yönetimini artıracak çözüme ihtiyacı var ve sadece %40'ı bu yazılımlar ile %35 daha fazla müşteriye erişebiliyor. 10 işletmenin 6'sı araç kullanıyor, ancak %15'e varan yakıt tasarrufu yapmalarını sağlayan Araç Takip Çözümünü bu işletmelerin %52'si kullanmıyor.

İSO üyeleri verimliliklerini artıracak çözümlere ihtiyaç duyuyor

İSO üyesi firmalarla yapılan araştırmalar, şirketlerin büyük çoğunluğunun verimliliklerini artıracak dijital çözümler kullanmadığını gösteriyor.

İSTANBUL (ANKA)
- İşletmelerin dijital haritasını çıkararak ihtiyaçlarını belirlemek ve büyüme hedeflerine katkı sağlayacak çö-

zümler geliştirmek üzere Yarına Hazırım Platformu'nu geliştiren Vodafone Türkiye, sanayicileri dijital geleceğe hazırlamak ama-

cıyla **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** ile stratejik bir işbirliğine imza attı. İşbirliği kapsamında, İSO üyesi 17 bin firmanın ortalama yüzde 56 olarak belirlenen dijitalleşme endeksinin, Vodafone tarafından hazırlanan dijital harita ile sunulacak teknoloji çözümleri sayesinde artırılması hedefleniyor. Vodafone ayrıca, İSO tarafından düzenlenen ve 8 Ekim'de 13'üncüsü gerçekleşecek olan "Geleceği Birlikte Kuralım" temalı **Sanayi Kongresi**'ni de destekleyecek.

İşletmelerin dijital haritasını çıkararak ihtiyaçlarını belirlemek ve büyüme hedeflerine katkı sağlayacak çözümler geliştirmek üzere Yarına Hazırım Platformu'nu geliştiren Vodafone Türkiye, sanayicileri dijital geleceğe hazırlamak amacıyla **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** ile stratejik bir işbirliğine imza

attı. İşbirliği kapsamında, İSO üyesi 17 bin firmanın ortalama yüzde 56 olarak belirlenen dijitalleşme endeksinin, Vodafone tarafından hazırlanan dijital harita ile sunulacak teknoloji çözümleri sayesinde artırılması hedefleniyor. İSO üyesi firmalarla yapılan araştırmalar, şirketlerin büyük çoğunluğunun verimliliklerini artıracak dijital çözümler kullanmadığını gösteriyor. Buna göre, her 10 işletmeden 8'inin müşteri yönetimini ve bağlılığını artıracak çözüme ihtiyacı var ve sadece yüzde 40'ı bu yazılımları kullanarak yüzde 35'e varan oranda daha fazla müşteri adayına erişebiliyor. Her 10 işletmeden 6'sı sahada araç kullanıyor, ancak yüzde 15'e varan yakıt tasarrufu yapmalarını sağlayan Araç Takip Çözümünü bu işletmelerin yüzde 52'si kullanmıyor.